

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa

tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa. Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa. Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvioinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekokelelmille

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:	Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen iltahoidon keskittäminen Enon ja Huvikummun päiväkodeista Niinivaaran päiväkotiin 1.8.2024 alkaen
Toteutusvaihtoehto 1	Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa järjestetään iltahoitoa Enon, Huvikummun, Pataluodon ja Niinivaaran päiväkodeissa (Niinivaarassa järjestetään ympärivuorokautista varhaiskasvatusta).
Toteutusvaihtoehto 2	Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa järjestetään iltahoitoa vain Pataluodon ja Niinivaaran päiväkodeissa 1.8.2024 alkaen.
Toteutusvaihtoehto 3	
Päättävä toimielin / päättävät toime­li­met:	kaupunginvaltuusto
Arvioitu päätösaikataulu:	joulukuu 2023
Valmistelijat:	varhaiskasvatusjohtaja

Valitse vaikutusten ennakkoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppistä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset

☒ Kyllä

2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät

☐ Kyllä

3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö

☐ Kyllä

4. Kaupungin talous

☒ Kyllä

5. Ympäristö

☐ Kyllä

6. Yritykset

☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Enon ja Huvikummun päiväkodeissa iltahoitoa tarvitsevien lasten päiväkotia ja ryhmä vaihtuvat iltahoidon suhteen. Lasten matka kotiin ja iltahoitoyksikön välillä pitenee. Toisaalta iltahoitoa tarvitsevien lasten huoltajat mahdollisesti etsivät muita vaihtoehtoja ja lapsen iltahoidon tarve vähenee tai loppuu kokonaan.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Lasten matka kotiin ja iltahoitoyksikön välillä pitenee ja voi olla pisimmillään yhteen suuntaan noin 48 km (Uimaharju-Joensuu). Tällöin matkantekoon kuluu enemmän aikaa ja kotoa on lähdettävä aikaisemmin. Uusi päiväkotia ja ryhmä voivat aluksi tuntua lapsesta pelottavilta, kunnes lapsi tottuu siihen, että iltahoidon suhteen toimitaan eri tavalla.

Työikäiset

Vaatii kuljettamista pidemmän matkan (autolla ajamista erilaisissa olosuhteissa).

Ikäihmiset

-

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Uusi päiväkotikoti ja ryhmä iltahoidon suhteen vaatii lapselta aluksi sopeutumista ja rohkeutta. Myös pitempi matka vaatii joiltakin lapsilta sitkeyttä, mutta joillekin se voi olla myös kiva asia. Jos lapsen ensimmäiset kokemukset uudessa päiväkodissa ja ryhmässä ovat myönteisiä, sopeutuminen sujuu yleensä hyvin. Iltahoidosta voi tulla lapselle myös kiva juttu, jota hän odottaa ja jossa hän saa uusia kavereita sekä kokemuksia.

Työikäiset

Vaatii huoltajilta kuljettamista pidemmän matkan (autolla ajamista erilaisissa olosuhteissa) ja kuljettaminen vie myös enemmän aikaa. Erityisen tärkeää lapsen sopeutumisen kannalta on se, kuinka huoltajat suhtautuvat muutokseen.

Ikäihmiset

-

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Pidempi kuljetusmatka voi näkyä perheen arjessa lisääntyvinä polttoainamaksuina ja siten vaikuttaa myös lapsen arkeen. Auto pitää olla kunnossa ja huollettu eli voi näkyä perheessä menojen kasvuna.

Työikäiset

Pidempi kuljetusmatka voi näkyä huoltajille lisääntyvinä polttoainamaksuina eli menot

lisääntyvät. Perheen auton pitää olla kunnossa ja huollettu eli autoon on satsattava enemmän. Toisaalta lapsen iltahoidon tarve voi olla vähäinen (Eno ja Huvikumpu), eikä lisääntyviä kuljettamisia tule kuin muutama kuukaudessa.

Ikäihmiset

-

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Kuljetusmatka lähimpään iltahoitoyksikköön voi pidentyä (Eno ja Huvikumpu).

Työikäiset

Kuljetusmatka lähimpään iltahoitoyksikköön voi pidentyä (Eno ja Huvikumpu).

Ikäihmiset

-

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Lapsen matka iltahoitoyksikköön voi pidentyä ja siten kotonaoloaika lyhentyä. Iltahoidon jälkeen matka kotiin voi kestää pidempää ja lapsi on kotona myöhempään kuin aikaisemmin.

Työikäiset

Lapsen kuljettaminen iltahoitoyksikköön voi pidentyä ja siten kotonaoloaika lyhentyä.

Ikäihmiset

-

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Jotkut lapset (Eno ja Hammaslahti) voivat joutua olemaan autossa pidempiä aikoja aikaisempaan verrattuna.

Työikäiset

Lapsen kuljettaminen iltahoitoyksikköön voi pidentyä, polttoainemenot voivat kasvaa ja auton kunnossapitoon sekä huoltoon on satsattava aikaisempaa enemmän.

Ikäihmiset

-

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Iltahoitoyksikkö voi olla kauempana kuin aikaisemmin ja kauempana kuin keskustan alueella asuvalla lapsella.

Työikäiset

Iltahoitoyksikkö voi olla kauempana kuin aikaisemmin ja kauempana kuin keskustan alueella asuvalla perheellä. Keskustan alueella asuva huoltaja, jonka lapsi tarvitsee iltahoitoa, ei välttämättä tarvitse autoa.

Ikäihmiset

-

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Jotkut lapset (Eno ja Hammaslahti) voivat joutua olemaan autossa pidempiä aikoja aikaisempaan verrattuna, jolloin vapaa-aikaa jää aikaisempaa vähemmän.

Työikäiset

Lapsen kuljettaminen iltahoitoyksikköön voi pidentyä ja siten oma kotonaolo- ja vapaa-aika lyhentyä.

Ikäihmiset

-

1.10 Jokin muu, mikä?

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä**

☐ Kyllä

☒ Ei

Miksi ei pyydetä lausuntoa?

Ei ole mahdollista aikataulun vuoksi.

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Jos iltahoito lopetetaan kokonaan Enon ja Huvikummun päiväkodeista 1.8.2024 alkaen, Joensuun kaupungin menot vähenevät vuonna 2024 noin 45 000 euroa. Koko vuoden vaikutus on noin 108 000 euroa eli vuonna 2025 kaupungin varhaiskasvatuksen menot vähenevät 108 000 euroa.

Enon ja Huvikummun päiväkodeissa iltahoidon tarve on ollut tänä vuonna vähäistä eli noin 1-4 lasta illassa. Haasteena on ollut myös peruuntumiset ja äkilliset perumiset eli lapsi ei ole tullutkaan iltahoitoon, vaikka siihen on varattu työntekijä ja ateriat (huoltajat eivät ilmoita) tai iltahoito on peruttu, kun lapsen hoito on järjestetty muuten (ilmoitus tulee liian myöhään).

Investoinnit

-

Velkaantuminen

-

Tuottavuus ja tuloksellisuus

-

Jokin muu, mikä?

Pataluodon päiväkodissa iltahoito jatkuu toistaiseksi, sillä kyseisellä alueella iltahoitoa tarvitsevia lapsia on enemmän.

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen menot vähenevät 108 000 euroa vuodessa. Iltahoidon resurssit keskitetään Niinivaaran ja Pataluodon päiväkoteihin.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

15.10.2023

Nimi

Irja Seppänen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

sisko.sted@joensuu.fi